

Kuolevan hoidossa tarvitaan moniammatillista yhteistyötä

Kuoleman lähestyessä potilas tarvitsisi lääkäriltä eniten aikaa. Lääkärin tulisi jaksaa kuunnella potilasta ja saada hänet vakuuttuneeksi siitä, että kuolemankin lähestyessä lääkärit ja hoitajat ovat potilaan apuna ja tekevät kaikkensa, että hoito olisi loppuun saakka hyvää.

– Valitettavaa on, että silti me lääkärit usein puhumme potilaalle ja hänen läheisilleen aiheesta ylätason termeillä – tai jopa poistumme vaikeasta tilanteesta kokonaan, pahoittelee osastoylilääkäri **Kristiina Tyynelä-Korhonen**.

Tyynelä-Korhonen työskentelee syöpätautien ja sädehoidon erikoislääkärinä Kuopion yliopistollisen sairaalan Syöpäkeskuksessa palveluyksikön johtajana ja vastaavana ylilääkärinä. Lisäksi hän on Suomen palliatiivisen lääketieteen yhdistyksen hallituksessa ja palliatiivisen hoidon kouluttaja. Hän puhui Itä-Suomen yliopistossa tänään alkaneessa Kuolema-symposiumissa siitä, mitä lääkäri vastaa kuolevalle potilaalle.

Kristiina Tyynelä-Korhonen

Kuolemasta on tärkeää puhua

– Palliatiivinen hoito on parantumattomasti sairaiden ja kuolevien ihmisten hoitoa silloin, kun sairaus ei ole enää parannettavissa. Eli kun parantavat hoidot eivät enää auta, ottaa lääkäri puheeksi elämän loppuvaiheen suunnittelun. Palliatiivista hoitoa seuraa saattohoito ja kuolema.

Palliatiivisen hoidon tavoite on potilaan kärsimyksen lieventäminen ja elämänlaadun vaaliminen sekä läheisten tukeminen.

– Aiemmin lääkärikoulutuksessa puhuttiin hyvin vähän kuolevan kohtaamisesta. Onneksi parempaan suuntaan ollaan menossa, koska kyllä lääkäriltä vaatii rohkeutta ja koulutustakin ottaa kuolema puheeksi ja kyetä vastaamaan potilaan kysymyksiin.

Kuolevan potilaan elämänlaatuun vaikuttavat merkittävimmin avuttomuuden, turvattomuuden ja merkityksettömyyden tunteet.

– Vaikka kuolevien kanssa on vaikea toteuttaa tutkimuksia, on kuitenkin selvitetty, että potilaille on tärkeää puhua kuolemasta ja kuolemisenesta.

Tyynelä-Korhonen kuitenkin korostaa, että ennen kuolemaan liittyviä keskusteluja on tunnettava potilas ja lähestyttävä häntä oikein.

– Osa potilaista pystyy puhumaan lähestyvistä kuolemasta hyvinkin rationaalisesti, osa taas kieltää koko asian ja kuolee niin sanotusti itseltäänkin salaa.

Kuoleminen pelottaa, ei kuolema

Kuoleman lähestyessä pienillä asioilla on merkitystä. Esimerkiksi lempiruuan syöminen, kotona käyminen tai istumaan nouseminen pitkän makaamisen jälkeen ovat monen potilaan toiveissa.

– Itse kuolema ei ole monellekaan se pelottavin asia, vaan eniten pelätään kuolemista – mitä silloin tapahtuu, mitä tunnen, onko kipuja, olenko ahdistunut. Myös huoli jälkeenhäävistä omaisista nousee usein pintaan.

Tyynelä-Korhonen toivookin, että lääkärit kävisivät näitä asioita potilaan kanssa läpi ajoissa, koska mitä lähemmäs kuolema tulee, sitä huonommaksi potilaan kommunikaatiokyky muuttuu.

– Silloin korostuu myös moniammatillinen yhteistyö, jota haluan erityisesti korostaa. Kuoleva tarvitsee usein sekä fyysistä että henkistä apua eri ammattiryhmien edustajilta.

Tyynelä-Korhonen muistuttaa myös, että hoidon kohteena ovat kuoleman saapuessa myös kuolleen läheiset.

– Paras kiitos onkin se, että omaiset kiittävät jälkikäteen meitä hyvästä hoidosta.

Karjalan teologisen seuran ja Itä-Suomen yliopiston yhteistyössä järjestämä Kuolema-symposiumi jatkuu tiistaina 16. helmikuuta.

Kansanmuusikko Emilia Kallonen esitti symposiumissa Itkuvirren.